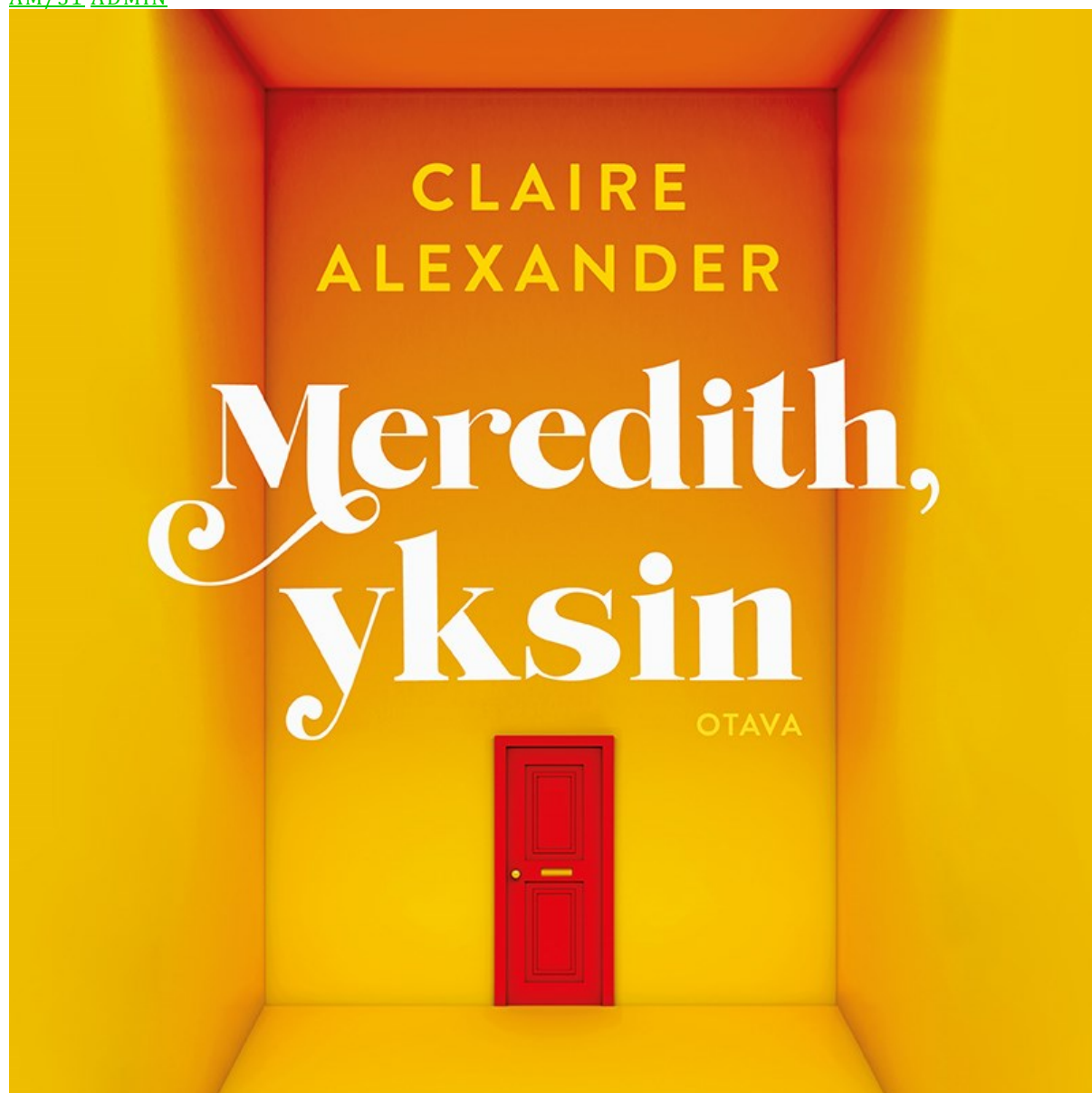

Claire Alexander: Meredith, yksin

[AM/31 ADMIN](#)

EVA SUNDGREN – 6.12.2022

Skotlantilainen Claire Alexander on ennen esikoisromaaniaan kirjoittanut lukuisiin lehtiin vanhemmuudesta, hyvinvoinnista ja mielenterveydestä. *Meredith, yksin* (suom. Oona Nyström) romaanin esinäytös herättää lukijan halun tietää, miksi päähenkilö Meredith ei ole poistunut kotoaan 1214 päivään. Mikä häntä vaivaa? Mitä hänelle on tapahtunut? Kerronta etenee pääasiassa preesensissä minäkertojan näkökulmasta raportoiden päivämäärän ja kotoa poistumattomuuspäivän järjestysnumeron. Jokaisesta päivästä ei raportoida vaan välillä hypätään ajassa päiviä tai

viikkoja eteenpäin. Nykyhetken kanssa vuorottelevat vuosiluvulla otsikoidut takaumat, joista ensimmäinen on Meredithin lapsuudesta vuodelta 1986. Meredith elää Glasgow'ssa omakotitalossa kissansa Fredin kanssa ja kirjoittaa työkseen verkkosisältöjä yrityksille. Päivittäistavarat hän tilaa kotiinsa netistä. Hän täyttää 40, hänellä on äiti ja sisko, joita hän ei juurikaan tapaa. Hänen ystävänsä Sadie käy hänen puolestaan apteekissa ja vierailee hänen luonaan säännöllisesti. Hän lukee paljon ja kokoaa palapelejä. Hänen kotiinsa tulee jo alussa Tom McDermott ystäväpalvelusta. Hän lainaa tälle lempikirjansa, Emily Dickinsonin runokokoelman, mutta katuu saman tien: "Puolen tunnin kuluttua seison ulko-ovella ja odotan kärsivällisesti, että Tom McDermott lähtisi, ottaisi kolme pitkää askelta kotipolullani, nousisi harmaaseen autoonsa ja ajaisi tiehensä. Olen lopen uupunut kaikesta puhumisesta, kaikista kysymyksistä, kirjastani murehtimisesta, sen teeskentelemisestä, että elämäni on täysi kymppi, kun se tosiasiasa useimpina päivinä yltää hädin tuskin kuutoseen." (s. 19)

Meredith treenaa kotona ja noudattaa tarkkaa aikataulua arkitoimissaan. Siten hän pyrkinee lisäämään elämänhallinnan tunnettaan. Hänellä on säännöllisesti netissä tapaaminen Diane-nimisen terapeutin kanssa. Hän halua rajoittaa netin käyttöään mutta etsii sieltä tietoa ja keskustelee aktiivisesti YhdessäOlemmeVahvoja-vertaistukifoorumilla, josta Sadie oli hänelle vinkannut. Sadie on sairaanhoitaja, joka lähettelee ystäväelleen linkkejä siinä toivossa, että Meredithistä tulisi taas "normaali ihminen". Mutta Meredith ei halua lukea tutkimusartikkeleita agorafobiasta tai sosiaalisten tilanteiden pelosta – "Enkä minä edes kärsi kummastakaan tilasta, tehdään se nyt selväksi heti kärkeen." (s. 23)

Meredith valvoo usein öisin eikä kaipaa 9–17-elämää. Hän keskustelee vertaistukifoorumilla KISSAMUMMO29:n kanssa käyttäen itse nimimerkkiä PALAPELITYTTÖ. Sadie on kova käymään treffeillä eikä ymmärrä, miksi Meredith ei halua poistua kotoaan. Joskus Sadie tuo lapsensa Meredithin luo, ja vaikka Meredith arvostaa siisteyttä, ystävänsä lasten aiheuttama sotku ei häiritse häntä, sillä se muistuttaa häntä siitä, että on olemassa ihmisiä, jotka välittävät hänestä. Tarkkaavainen lukija huomaa ristiriitoja päähenkilön asenteissa ja käyttäytymisessä: Hän vakuuttelee, ettei hänen aikansa tule pitkäksi, mutta puhuu silti itsensä pussiin. Hänen välinpitämättömyytensä

muista ihmisistä on myös näennäistä, pikemminkin suojakuori kuin todellinen tunne. Jokainen masentunut ihminen tunnistaa ilmiön.

Meredith on päällisin puolin sinut itsensä ja elämänsä kanssa, mutta ristiriidat kasvavat lukemisen edetessä. Pian käy myös ilmi, että hän on kokenut elämässään vaikeita ja kipeitä asioita. Takaumat paljastavat niistä yhä enemmän. Meredith on aina uskonut äitinsä väitteeseen, että hänen isänsä jätti perheensä Meredithin ollessa 5-vuotias. Mutta miksi Meredith saa paniikkikohtauksen, kun hänen äitinsä soittaa hänelle pitkästä aikaa? Saamme tietää, että Sadie oli järjestänyt Meredithille 30-vuotissyntymäpäiväjuhlat, jotka olivat ensimmäiset syntymäpäiväjuhlat hänen elämässään. Millainen äiti ei koskaan järjestä lapselleen syntymäpäiväjuhlia?

KISSAMUMMO29 eli Celeste ja Meredith ystäväystyvät, ja Meredithillä on vakaa aikomus lähteä Celesten syntymäpäiville. Viime tingassa hän kuitenkin joutuu paniikkiin ja peruu aikeensa. Celeste kuitenkin kyläilee Meredithin luona, kuten myös Tom, johon Meredith alkaa pikkuhiljaa luottaa, kenties siksikin, että Tom kertoo itsekin olevansa masentunut. Meredith kertoo käyttäneensä masennuslääkettä jo 20 vuotta, mutta hänen siskonsa ja äitinsä pitävät masennusta pelkkänä tekosyynä ja asenneongelmana. Nämä vierailut haastavat mutta myös tukevat Meredithiä, ja terapeutti antaa hänelle tehtäviä, joiden tarkoituksena on auttaa hänet jossain vaiheessa ulos kodistaan. Lukijan sympatiat ovat kovia kokeneen Meredithin puolella, ja ainakin minä aloin vilpittömästi toivoa, että hän pääsisi eroon ahdistavasta tilanteestaan.

Edistystä tapahtuukin, joskin hitaasti, ja takaumat paljastavat yhä karumpia seikkoja Meredithin kokemuksista. Kenties tärkein käännekohta on Meredithin sisaren Fionan ilmestyminen hänen ovelleen. Fiona kertoo jättäneensä miehensä 16 vuoden yhdessäolon jälkeen, ja tämä on helpotus pikkusiskolle, joka ei koskaan pitänyt miehestä. Fionan käynti herättää voimakkaita tunteita, jotka saavat Meredithin uskoutumaan Tomille.

Lisädraamaa syntyy rakkaan Fred-kissan katoamisesta. Tom tarjoaa apuaan, ja onneksi kissa palaa kotiinsa viiden vuorokauden jälkeen. Hirviömäinen äiti kuolee syöpään, sisarukset lähentyvät ja kaivavat yhdessä esiin totuuden perheestään. Väärinkäsitykset korjaantuvat, ja Meredith saa takaisin elämänsä.

Tämän romaanin aihe eli turvattoman lapsuuden ja luottamuksen pettämisen aiheuttamat mielenterveysongelmat on tavallaan rankka, mutta lukukokemus ei ole synkkä ja lohduton. Kysymyksessä on nimittäin selviytymistarina, jossa ystävyys ja toisista välittäminen nostavat kovia kokeneen päähenkilön jaloilleen. Moni tunnistaa omasta tai läheistensä elämästä romaanissa kuvattuja asioita.

Masennus ja ahdistuneisuushäiriö ovat yksilökeskeisen länsimaisen kilpailu- ja suoritusyhteiskunnan kansantauteja, joihin edelleen liittyy vähättelyä ja ymmärryksen puutetta. Suosittelen tätä kirjaa vertaistueksi ja rohkaisuksi kaikille masentuneille ja ahdistuneille sekä heidän läheisilleen. Suosittelen sitä myös niille, jotka luulevat, että masennus on pelkkää luulottelua ja asenneongelmaa. Vaikka kyseessä on kaunokirjallinen teos, se tarjoaa havainnollisen näkökulman aiheeseen, ja tunnetusti kaunokirjallisuus edistää empaattisuutta.

Claire Alexander: *Meredith, yksin*. Alkuteos Meredith, Alone. Suomentanut Oona Nyström. Otava.

Eva Sundgren on helsinkiläinen sosiologian ja kirjoittamisen maisteri Jyväskylän yliopistosta